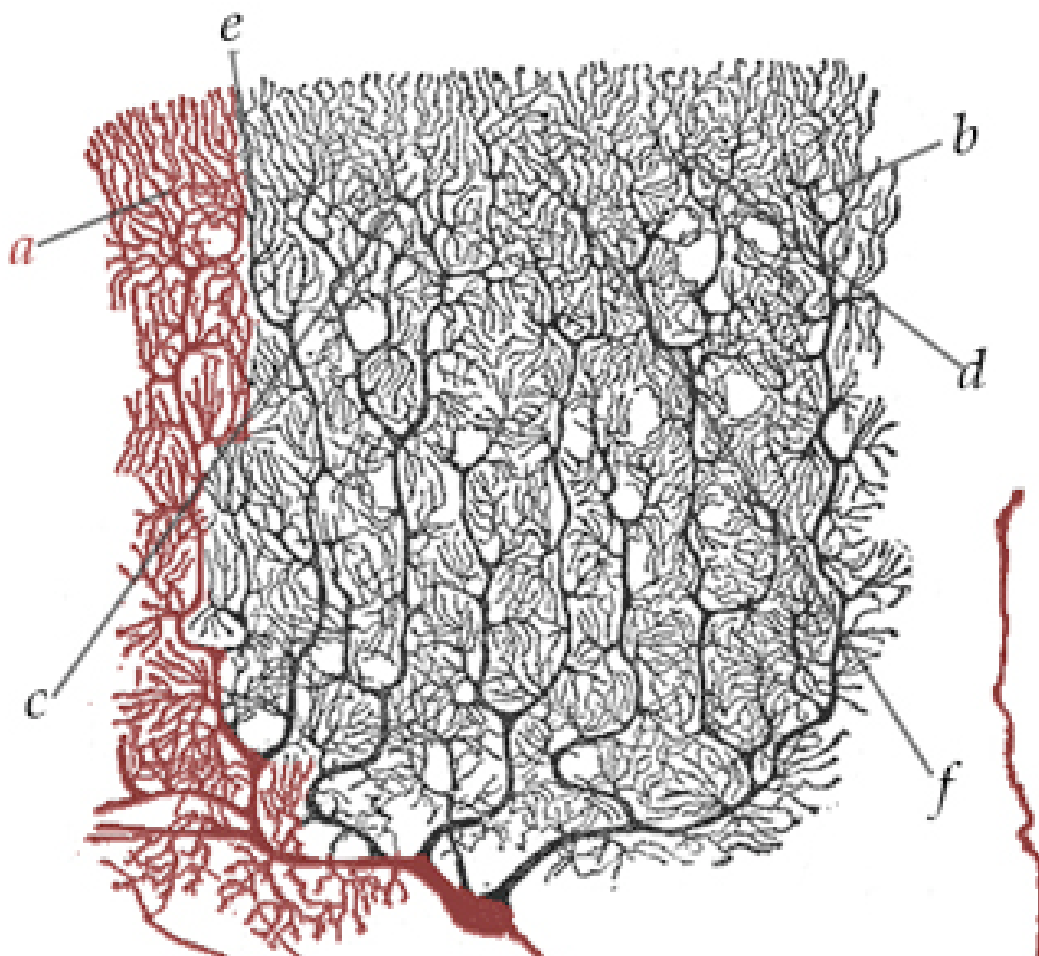

For enden af hukommelsen ligger...

Modificeret version af en "camera lucida" tegning af et neuron. Fra forfatterens hjemmeside.

ANMELDELSE / 05.05.10

En teenagers videnskabelige udforskning af sin mors svigtende hukommelse, en pukkelrygget eneboers erindringer og en vandrehistorie om et skjult eventyrrige. Krydsklippet og slutteligt forenet udgør de tre spor Stefan Merrill Blocks overbevisende debutroman *The Story of Forgetting*.

Niels Borchert Holm

Den tykke, bebumsede, sarkastiske, videnskabsfascinerede high school-nørd Seth Waller fra Austin, Texas ser sin familie falde fra hinanden, da moren i foråret 1998 gradvist går fra at være smådistræt til flyvende bimmelim og ender med den sjældne diagnose EOA-23: Early-onset Alzheimer's – en særlig og særligt arvelig variant af sygdommen, der i stedet for ældre mennesker, rammer folk i 30'erne og 40'erne og æder deres forstand op.

Knap trehundrede kilometer nordpå, lidt udenfor Dallas, sidder den pukkelryggede 68-årige eneboer Abel Haggard og reflekterer over sit liv som det evige tredjehjul, hvor han - udover at have haft en lang affære med sin tvillingebrors kone - ikke har opnået meget andet end at holde fast i familiegården, alt imens verden udenfor er stukket fra ham i raket fart. Ikke bare er omverden blevet Abel komplet fremmed, men naboerne i det hastigt fornyede kvarter gør det med tiltagende kraft klart, at de *meget* gerne ser Abel gøre plads for fremskridtet.

Disse to personer – én helt ung, en anden gammel – udgør fra hver deres ende af livet romanens to fortællerstemmer.

Mens Seths alkoholiske far håndterer sin kones sygdom med store mængder gin og større mængder krigsfilm på *The History Channel*, begraver Seth sig i medicinsk faglitteratur for at forstå sygdommen, der har overtaget hans mor. EOA-23 viser sig at være opstået i slutningen af 1800-tallet, hvor ”enten en britisk adelsmand eller en særdeles populær mandlig prostitueret” i landsbyen Iddylwahl stod bag dens udbredelse. Det er begyndelsen på Seths medicinske detektivarbejde, der følger sygdommens historiske udviklingsforløb hele vejen fra England til Texas.

Omvendt er Abel i gang med en statusopgørelsen over et langt liv, hvor EOA-23 ligeledes splittede hans familie, da broren vendte hjem fra Korea-krigen med svigtende forstand. De to modsatrettede spor i fortællingen er elegant forbundet af en tidløs (!) fortælling om eventyrrige Isidora, som Seth og Abel hver især er blevet fortalt af deres mødre:

»Once a man arrives in Isidora, he will not remember the value of gold. He will not remember the value of anything, for that matter. From the empty streets of its ancient, golden capital spreads the land of Isidora, a land without memory, where every need is met and every sadness is forgotten.«

“ Lyder det hele lidt vidtragende? Det er det, men også ufatteligt vellykket.

Det er for Alzheimers-beskrivelsen Stefan Merrill Blocks præstation fortjener størst opmærksomhed. EOA-23 er en til lejligheden opfundet variant, men Block citerer hyppigt og elegant relevant (og faktisk) faglitteratur om Alzheimers. På samme måde skildrer han symptomerne og de berørtes reaktioner så usandsynligt rammende, at enhver, der har oplevet Alzheimers, vil forstå, at forfatteren her løber et autobiografisk ærinde. Her udtrykt af Seth, der gennem førstehåndsmødet med sygdommen og sin videnskabelige tilgang fremstår som oplysningsmand:

»Even though I knew it was a futile gesture, even though I knew that, neurologically speaking, [she] was the equivalent of an eighteen-month-old, I couldn't help but think that somewhere deep within her frontal lobe there was one last island of untouched memory, the tip of a single word, tall and sturdy enough to rise just above a sea of

plaque and tangles.«

Seth er på mange måder Blocks alter ego (fx er de præcis lige gamle), og Seths tanker om moderens forfald er et temmelig tydeligt ekko af den historie, om Blocks bedstemor, man kan finde på forfatterens hjemmeside (stefanmerrillblock.com). Og skulle man endnu være i tvivl om fortællingens autenticitet oven på Blocks klinisk korrekte og for øvrigt vildt flotte beskrivelse af en modbydelig sygdom, slutter bogen med en Author's Note. Her har forfatteren listet de forskningsprojekter, han har bygget ind i fortællingen, i deres fulde længde. Nok er her en god historie, synes han at minde om, men vi skal også blive klogere på Alzheimers.

Lyder det hele lidt vidtrægende? Det er det, men også ufatteligt vellykket. Her er en debutant (26 år ved bogens udgivelse!), der vil forene videnskab med eventyr, coming-of-age med generationsfortælling – og lykkes med det. De tilsyneladende forskelligartede spor kredser alle millimeter-tæt om hukommelsen, hvad enten vi følger Seth, der går på opdagelse i sin mors hukommelse alt imens hun er i fuld gang med at miste den; Abel, der mindes hvordan broren tabte sin; Seth's far, der flygter fra nuet ved at se historiefilm (og drikke sig bevidstløs); eller det fantastiske land Isidora, hvor hukommelsen bare ikke eksisterer.

Bag alt dette står en slet skjult forfatter med ambitionen om at formidle en sygdom, der rammer stadig flere mennesker, og trækker stikket suverænt hjem, fordi han tydeligt er på hjemmebane.

FAKTA

Eng: The Story of
Forgetting, Stefan
Merrill Block, 320 sider,
Random House

Da: En historie om at
glemme, oversat af
Ninna Brennø, 364
sider, Tiderne Skifter,
299 kr.

Romanen er
udkommet i dansk
oversættelse denne
uge.

Stefan Merrill Block
kan opleves på
Københavns
Internationale
Litteraturfestival
(CPH:LITT):

5. maj, kl. 19.00,
Pumpehuset
Stefan Merrill Block
interviewes af Kim
Skotte.

8. maj, kl. 21.00, Huset i
Magstræde
Stefan Merrill Block
interviewes af Bo
Green Jensen.